

Troszyński, Marek

Uroczyste zebranie Redakcji "Kwartalnika Historii Nauki i Techniki"

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 25/3, 657-658

1980

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

UROCZYSTE ZEBRANIE REDAKCJI „KWARTALNIKA HISTORII NAUKI I TECHNIKI”

W numerze 4/1979 „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” została opublikowana autobiografia naukowa profesora Stanisława Lorentza. Była ona już ósmą (po autobiografiach: Władysława Tatariewiczza, Tadeusza Czeżowskiego, Jerzego Konorskiego, Tadeusza Bilikiewiczza, Tadeusza Kielanowskiego, Ksawerego Rowińskiego, Kazimierza Kuratowskiego) w cyklu ukazującym się w naszym czasopiśmie od roku 1976, którego celem jest prezentacja tych najcenniejszych dla historyków nauki materiałów źródłowych, jakimi są wspomnienia wybitnych uczonych.

Dnia 23 lutego 1980 roku odbyła się tradycyjna już uroczystość wręczenia specjalnego numeru „Kwartalnika” — zawierającego autobiografię — jej Autorowi. Uroczystość ta znalazła piękną i odpowiadającą jej w pełni oprawę w stylowym wnętrzu Starej Pomarańczarni na terenie Parku Łazienkowskiego.

Zebrań zostało uświetnione przybyciem znakomych gości — Małżonki profesora Lorentza, jego przyjaciół, współpracowników i uczniów. W uroczystości uczestniczyli też zaproszeni goście Komitetu Redakcyjnego „Kwartalnika” — historycy nauki. Profesor Lorentz zyskał — jak podkreślił w swoim przemówieniu — jeszcze jedną okazję do spotkania z bliskimi mu osobami, z którymi związał się w różnych okresach życia.

Zebranych powitała Redaktor Naczelny „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” — docent Irena Stasiewicz-Jasiukowa; w swym przemówieniu wydobyla to, co wydało się jej w sylwetce Jubilata najistotniejsze: otóż jego postawę — naukowca otwartego zawsze na problemy i potrzeby współczesnego życia; jego osobisty przykład urzeczywistnienia nauki aktywnej, mającej ścisły związek z życiem i czerpiącym z niego inwencję do dalszej pracy naukowej. Mówiła też o koncepcji Profesora — jeszcze z lat przedwojennych, kiedy sprawował funkcję Głównego Konserwatora w województwie wileńskim, zabezpieczenia zabytków regionu, przede wszystkim zaś zamku w Trokach i katedry wileńskiej. Do tego właśnie okresu jego życia nawiązywała też artystyczna część programu. Stanowił ją odczytany przez profesora Aleksandra Bardiniego fragment z książki Władysława Syrokomli *Wycieczki po Litwie w promieniach od Wilna*.

Jako pierwszy spośród zebranych zabrał głos profesor Jan Zachwatowicz. Nawiązując do działalności Profesora związanej z konserwacją zamku w Trokach podkreślił odwagę przedsięwzięcia i głębokie zaangażowanie osobiste świadczące o prawdziwym umiłowaniu swej pracy (prof. Lorentz zaciągnął wówczas ryzykowną pożyczkę w banku na cel prowadzenia prac przy zamku).

Profesor Kazimierz Michałowski zwrócił uwagę na to, że Profesor działając jako konserwator i organizator, nigdy nie przestał być jednocześnie naukowcem, sprawdzającym w praktyce słuszność swych hipotez i wykorzystującym swoje osiągnięcia naukowe w działalności rewaloryzacyjnej.

Profesor Zdzisław Libera, składając najserdeczniejsze życzenia w imieniu zespołu redakcyjnego „Wiek Oświecenia”, podkreślił olbrzymie zasługi Profesora dla poznania i zrozu-

mienia „stylu Stanisława Augusta” w architekturze Warszawy przyczyniając się do wzbogacenia naszej wiedzy o kulturze wieku Oświecenia.

Doktor Aldona Bartzakowa jako jedna z uczestniczek seminarium doktorskiego S. Lorentza wyraziła wdzięczność dla Profesora za jego wkład w kształcenie osobowości naukowej adeptów historii sztuki.

Profesor Aleksander Gieysztor, który był uczniem Profesora Lorentza jeszcze przed wojną, w gimnazjum, dostosowując się w swej oracji do nastroju płynącego w głównej mierze z *genius loci* oraz odczytanego przez profesora Bardiniego tekstu — stał się wyrazicielem gorących uczuć Polaków, a szczególnie, mieszkańców Stolicy dla Profesora, którego — jak się wyraził — zaanektowała na własność Syrena. Podkreślił jego niezmierną aktywność intelektualną i organizacyjną, która pozwala sądzić, że również przyszłość pojmuje jako dalsze zaangażowane działanie na różnych polach.

W imieniu redakcji „Varsavianów” głos zabrała redaktor Kazimiera Calińska; Profesor Lorentz jest animatorem cieszącej się dużą popularnością serii „Zabytki Warszawy”, która zbliża się już do swego małego jubileuszu — 50-ciu tomików.

Na spotkaniu odczytano również depeche i listy skierowane do Profesora Lorentza a zawierające życzenie dalszej działalności — m. in. od profesora Władysława Tatarkiewicza oraz Zespołu Konserwatorów z Wilna.

W końcowej części uroczystości zabrał głos Profesor Stanisław Lorentz. Stwierdził, iż — jak wskazuje jego autobiografia naukowa — zawsze czuł się bardzo mocno związany z praktyką, starając się integrować badania naukowe z pracami w zakresie muzealnictwa, konserwacji zabytków i działalnością organizacyjną. Jubilat zakończył swe przemówienie podkreśleniem, że chociaż łączyły go bliskie związki z wileńszczyzną, gdzie w okresie międzywojennym działał jako główny konserwator — prawdziwe swoje miejsce widzi w Warszawie, z którą wiąże go różne plany zarówno naukowe jak i organizacyjne.

Marek Troszyński
(Warszawa)

INSTYTUT HISTORII NAUKI, OŚWIATY I TECHNIKI

INAUGURACYJNE ZEBRANIE ZESPOŁU HISTORII NAUK PRZYRODNICZYCH

W listopadzie 1979 roku przy Zakładzie Historii Nauk Przyrodniczych Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki został powołany Zespół Historii Nauk Przyrodniczych. Przewodniczącym został doc. Zbigniew Wójcik. Zespół stawia sobie za zadanie stworzenie forum dyskusyjnego dla historyków szeroko pojętego przyrodoznawstwa. Proponowany plan pracy obejmuje dyskusje zarówno nad najważniejszymi problemami metodologicznymi jak i wyłaniają przy badaniu dziejów nauk przyrodniczych, jak i nad tematami związanymi z planem naukowym Zakładu. Planuje się także omawianie aktualnych osiągnięć nauk przyrodniczych na świecie.

Pierwsze zebranie Zespołu odbyło się 10 XI 1979 roku. Docent Z. Wójcik w krótkim zagajeniu zapoznał z zadaniami i proponowaną problematyką prac Zespołu¹. Następnie

¹ Na okres od grudnia 1979 do czerwca 1980 proponowane są następujące tematy referatów: 1 — Badania Polski pod względem przyrodniczym w świetle czasopiśmiennictwa z lat 1772 — 1795 (W. Wernerowa); 2 — Dawna mapa. Metody czytania jej treści (Z. Rzepa); 3 — Kierunki przyrodoznawstwa w Polsce w XVI (XVIII w. (T. Bieńkowski); 4 — Badania szaty roślinnej Niżu Polskiego przez botaników wileńskich w latach 1795 — 1830 (W. Grębecka); 5 — Bibliografie z zakresu historii nauki (W. Wernerowa); 6 — Niektóre zagadnienia historii i metodologii nauk biologicznych (A. Bednarczyk); 7 — Dawna książka jako źródło do historii nauki (Z. Wójcik).

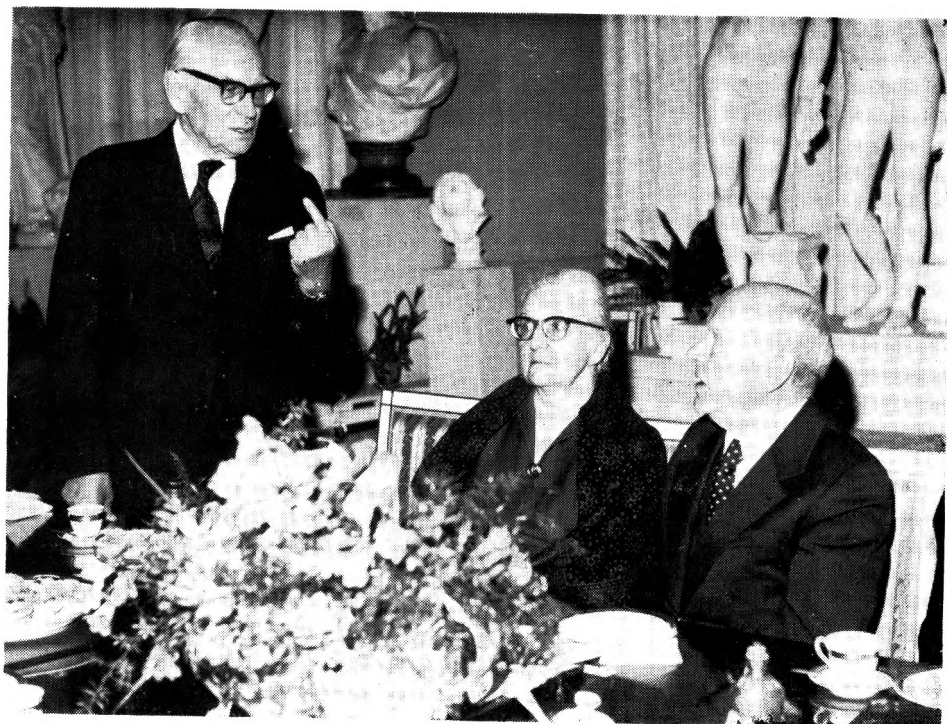

Ryc. 1. Prof. Aleksander Bardini odczytuje fragment z książki Syrokomli *Wycieczki po Litwie w promieniach od Wilna*

Ryc. 2. Prof. A. Bardini składa życzenia prof. S. Lorentzowi. Po prawej doc. I. Stasiewicz-Jasiukowa — Redaktor Naczelny „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki”

Ryc. 3. Przemawia prof. Jan Zachwatowicz. Przy stole prof. S. Lorentz z Małżonką

Ryc. 4. Przemawia prof. Kazimierz Michałowski. Przy stole od lewej: prof. Jan Zachwatowicz, Irena Lorentz, prof. S. Lorentz

Ryc. 5. Przemawia prof. Zdzisław Libera. Przy stole od lewej: prof. S. Lorentz, doc. I. Stasiewicz-Jasiukowa, prof. A. Bardini, Maria Suchodolska

Ryc. 6. Przemawia prof. Aleksander Gieysztor — na przeciwko prof. S. Lorentz

Ryc. 7. Przemawia prof. S. Lorentz. Przy stole od lewej: K. Michałowski, prof. Jan Zachwatowicz, Irena Lorentz, doc. I. Stasiewicz-Jasiukowa

Ryc. 8. Przemawia prof. S. Lorentz